

EXPLOATERINGSKONTORET TRAFIKKONTORET

2008-03-25
TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR E2008-050-00158:1
DNR T2008-050-00324:1

Kontaktperson exploateringskontoret
Ann-Charlotte Nilsson
Administrativa avdelningen
Telefon: 508-27125
ann-charlotte.nilsson@expl.stockholm.se

Till
Exploateringsnämnden
2008-04-10
Trafik- och renhållningsnämnden
2008-04-15

Kontaktperson trafikkontoret
Lars-Erik Stålkranz
Administration
Telefon: 08-508 270 08
lars-erik.stalkrantz@tk.stockholm.se

Nytt drift- och förvaltningsuppdrag, stadens datakommunikation. Remiss

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden och Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att som svar på remissen till kommunstyrelsen överlämna och åberopa detta tjänsteutlåtande.

Krister Schultz
Förvaltningschef, Exploateringskontoret

Anette Scheibe
Tf förvaltningschef, Trafikkontoret

Sammanfattning

Ärendet avser yttrande över Nytt drift- och förvaltningsuppdrag, en remiss från kommunstyrelsen. Trafikkontoret och exploateringskontoret har inga större invändningar mot förslagen i tjänsteutlåtandet om stadens datakommunikation.

Kontoren delar uppfattningen att kommunstyrelsen bör ha det yttersta och långsiktiga ansvaret för planering och samordning av stadens datakommunikationsnät. Kontoren anser också att det är lämpligt att kommunstyrelsen tecknar ramavtal via centralupphandling som sedan förvaltningarna kan avropa ifrån. Kontoren bedömer också att stadens behov av fiberinfrastruktur kan

tillhandahållas av AB Stokab såsom föreslås i tjänsteutlåtandet. Kontoren har heller inga synpunkter på att det operativa ansvaret upphandlas i konkurrens.

Det måste dock, utifrån verksamheternas behov, vara möjligt att avropa olika typer av datakommunikationstjänster i ett ramavtal som kommunstyrelsen tecknar. Vid utformning av ramavtalets tjänsteinnehåll skall samråd med verksamheterna ske. De speciella behov som kontoren har på tilläggstjänster måste kunna tillgodoses och ramavtalen ha en sådan bredd och djup att långa handläggningstider undviks. Exempel på tilläggstjänster kan t.ex. vara att enbart hyra ”svartfiber”¹ eller till att avropa renodlade datakommunikationstjänster inklusive övervakning av nätet.

Kontoren vill samtidigt betona att det inte är nödvändigt att själv äga och driva kommunikationsutrustning, men kontoren måste kunna teckna särskilda avtal på de tjänster som verksamheterna behöver och då kan även utrustning ingå.

Vid avrop av tjänsterna måste en tydlig överlämnings- och ansvarspunkt finnas mellan kommunikationsoperatören och de övriga tjänster som finns i det förvaltningsinterna nätverket och som drivs av andra IT-organisationer.

En förutsättning är också att kontoren har eget beställansvar inom ramen för de tjänster som finns i det tecknade ramavtalet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till bl.a. Exploateringsnämnden och Trafik- och renhållningsnämnden remitterat ett tjänsteutlåtande Nytt drift- och förvaltningsuppdrag, stadens datakommunikation. Ärendet innehåller ett förslag till hur staden skall hantera sitt behov av datakommunikation framöver. Svar på remissen önskas senast 2008-04-30. Ärendet har föregåtts av en förvaltningsremiss.

Kontorens behov av kommunikationslösningar

Exploaterings- och trafikkontoret har idag ett stort behov av datakommunikationstjänster för att verksamheterna skall fungera. Idag används i stor utsträckning de gemensamma datakommunikationstjänster som AB Stokab tillhandahåller.

Därutöver hyr kontoren egen ”svartfiberförbindelse” för särskilda lokaliseringar av AB Stokab. I några av dessa fiberförbindelser går en särskild typ av datakommunikation som förbinder de två driftställen som kontoren använder. Detta för att säkerställa en hög driftsäkerhet och redundans av kontorens IT-system.

---

¹ Svart fiber innebär hyra av egen fiberförbindelse utan andra ingående tjänster

Denna typ av datakommunikation är inte den vanliga datakommunikationen som används (IP-trafik) utan en speciell kommunikation mellan servrar och lagringssystem (SAN/fiber-channel) och kan därför inte delas med andra utan måste gå i egna förbindelser.

För vissa lokaliseringar, till vilka AB Stokab inte kan leverera fiberförbindelser på ett kostnadseffektivt sätt, levererar Tietoenera via Teliasonera andra typer av kommunikationslösningar, bl.a. ADSL.

Trafikkontoret har därutöver även behov av ett särskilt tekniskt nät för styrning, reglering och övervakning av signalanläggningar, vägbommar, utrustning i vägtunnlar, trafikräkningar, sekretessklassade tunnlar och passagekontroller. För att lösa denna typ av datakommunikation används både fiberförbindelser hyrda av AB Stokab, men även vanliga ”kopparförbindelser” som sköts av trafikkontoret själv, delvis med hjälp av konsulter.

Framöver finns det behov av att knyta samman det tekniska nätet med kontorens verksamhetssystem för att bl.a. kunna leverera trafikinformationsdata. Både det tekniska nätet och kontorens administrativa nät måste också kunna kopplas ihop med Trafik Stockholm, som är den gemensamma vägtrafikcentralen i regionen. Detta är dessutom en viktig del i kontorens framkomlighetsuppdrag.

Trafikkontorets och exploateringskontorets synpunkter

Kommunikationsnätets indelning

I remissen är datakommunikationsnätet indelat i olika zoner. Nedan redovisas synpunkterna för respektive zon.

Stadsnätet och extern kommunikation

Vad gäller kommunikationsnätets indelning har kontoren inga synpunkter på dessa beskrivningar. Kontoren delar förslagen att kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för den långsiktiga planeringen och samordningen av stadens datakommunikationslösning. Kontoren anser också det är bra att kommunstyrelsen ges i uppdrag att löpande teckna och revidera de avtal som detta kräver och att detta sker som en centralupphandling.

Kontoren har heller inga synpunkter på att fiberinfrastrukturen för stadens interna kommunikationsnät tillhandahållas av AB Stokab. Kontoren tycker också att det är bra att det operativa ansvaret för drift av stadens interna kommunikationsnät såväl som koppling mot internet upphandlas i konkurrens för att på så sätt få så konkurrenskraftiga priser som möjligt.

Fastighetsnätet

Vad gäller fastighetsnäten delar kontoren uppfattningen att det passiva nätet, dvs. de fysiska kablarna, som utgörs av koppar och fiber och de passiva komponenterna, som t.ex. kontakt- och anslutningsdon, bör tillhandahållas av fastighetsägaren. Likväl måste kontoren som hyresgäst kunna ställa såväl tekniska krav som kvalitetskrav på dessa installationer. Här borde staden som fastighetsägare se till att dessa installationer ligger på en viss miniminivå.

Det är viktigt att det finns en tydlig gränsdragning och ansvarsfördelning mellan det passiva nätet och de aktiva komponenterna som finns i fastighetsnätet. Detta för att veta var ansvaret finns och att det inte blir dubbeldebiterat.

Förvaltningsinterna nätet

I det förvaltningsinterna datakommunikationsnätet ingår de aktiva komponenterna som transporterar informationen till användare, servrar mm. Kontoren kan se fördelar med att det bara är en part som ansvarar för detta ända fram till vägguttaget. Vad som däremot är viktigt är att det finns tydliga åtaganden på inställetider vid akuta fel samt att förändringar som måste göras i nätet, då verksamheternas behov förändras, snabbt går att genomföra.

Kontoren har utöver generella kommunikationskrav även särskilda behov som också måste hanteras inom ramen för det ramavtal som kommunstyrelsen är tänkt att träffa. Trafikkontoret har dessutom ett särskilt tekniskt nät avskilt från övriga nät där kontoret hanterar signalanläggningar för trafiksignaler, styr- och reglerutrustning för stadens tunnlar, trafikmättningsutrustning mm. Detta nät består både av koppar- och fiberledningar. Delar av dessa är dessutom hemligstämplade med hänsyn till rikets säkerhet.

Kontorens förvaltningsinterna nät har också speciella kopplingar till den gemensamma trafikledningscentralen Trafik Stockholm där vissa av trafikkontorets verksamhetskritiska IT-system måste finnas installerade för att kunna fungera i händelse av större kriser och katastrofer. Det är verksamheten i "Driftcentralen" samlokaliserat med Trafik Stockholm som ställer särskilt höga krav på tillgänglighet och driftsäkerhet.

Kontoren måste därför kunna avropa olika typer kommunikationstjänster, från rena "svartfiberförbindelser" till mer kompletta kommunikationstjänster. I detta kan kommunikationsutrustning och övervakning ingå då det inte är nödvändigt att själv äga sådan utrustning och programvara. Vid avrop av sådana tjänster måste en tydlig överlämnings- och ansvarspunkt finnas mellan kommunikationsoperatören och de övriga tjänster som finns i det egna förvaltningsinterna nätverket. Det ramavtal som kommunstyrelsen träffar måste vara flexibelt och

erbjuda ett brett utbud av kommunikationstjänster för att tillgodose verksamheternas varierande behov.

Tjänster och ersättningsmodell

I förslaget till tjänsteinnehåll står att tilläggstjänster beslutas av kommunstyrelsen i samråd med verksamheten. Någon beskrivning för hur detta samråd skall gå till finns inte i förslaget. För kontoren, som har särskilda krav och specifika behov av datakommunikationslösningar är det viktigt att detta kan hanteras på ett smidigt och förutsägbart sätt. En tydlig och enkel rutin måste finnas. Det är därför viktigt att det ramavtal som kommunstyrelsen träffar har en sådan bredd och djup att långa handläggningstider undviks vid beställning av tilläggstjänster. En förutsättning är också att kontoren har eget beställansvar inom ramen för de tjänster som finns i det tecknade ramavtalet.

Varken i projektets slutrapport eller i tjänsteutlåtandet finns någon analys av de ekonomiska effekterna. Det står i allmänna ordalag att samordningseffekter och stordriftsfördelar kan uppstå. Det är därför viktigt att kommunstyrelsen via tecknande av ramavtal har god insyn i beräkning av självkostnadspris och vid konkurrensutsättning att utvärderingsprinciperna inte missgynnar tilläggstjänster som kan vara av avgörande betydelse för kontoren.

Trafikkontorets och exploateringskontorets förslag

Kontoren har inga invändningar mot förslaget att

- Kommunstyrelsen ges det yttersta ansvaret för den långsiktiga planeringen och samordningen av staden lösningar för datakommunikation för att fastställa omfattning av drift- och förvaltningsuppdraget, att löpande teckna och revidera de avtal som detta kräver, genom centralupphandling samt att återkomma med underlag för beslut om genomförande av konkurrensutsättning av den operativa driften.
- Fiberförbindelser för stadens gemensamma kommunikationsnät skall tillhandahållas av AB Stokab inom ramen för ett ramavtal på fiberförbindelse
- Den operativa driften av kommunikationsnätet skall upphandlas i konkurrens. Fram till dess skall inriktningen vara att tjänsten tillhandahålls av AB Stokabs dotterbolag.
- Stadens datakommunikationsnät konsolideras enligt förslaget i ärendet och kommunstyrelsen skall i arbetet med kommunfullmäktiges mål rörande standardisering och konsolidering av stadens IT-struktur enligt budget 2008 även utreda framtida ägarförhållanden för utrustning i de delar av nätet som inte ägs av AB Stokab.

Kontoren vill dock framhäva vikten av tydliga överlämnings- och ansvarspunkter för tjänsterna och att tydliga åtaganden på inställelsetider vid akuta fel måste finnas samt att förändringar i nätet går snabbt att genomföra.

Vid utformning av ramavtalets tjänsteinnehåll skall samråd med verksamheterna ske. Det är viktigt att de speciella behov som kontoren har av tilläggstjänster kan tillgodoses och att ramavtalen har en sådan bredd och djup att långa handläggningstider undviks.

En förutsättning är också att kontoren har eget beställansvar inom ramen för de tjänster som finns i det tecknade ramavtalet.

Kontoren förslår att Exploateringsnämnden och Trafik- och renhållningsnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna och åberopa detta tjänsteutlåtande.

Slut